СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 156. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 8-го липня, 1937 VOL. XLV. No. 156. Jersey City, N. J., Thursday, July 8, 1937. THREE CENTS

ПОШУКУВАННЯ ПРОПАЛОЇ ЛЕТУНКИ

ГОНОЛЮЛЮ. — Минулої пятниці пропала десь на Тихому океані на свому літаку відома на ввесь світ летунка Амелія Іргарт. Не зважаючи на те, що на пошукування її і її навігатора, Фредерика Нунена, кинулися приватні й державні чинники, летуни й кораблі, пять днів пошукувань не дали ніякого висліду.

У неділю й понеділок шукав її корабель федеральної прибережної сторожі „Ітаска" довкола місця, поданого в таємничій депеші, що мабуть походила від летунки. Коли це не дало висліду, воєнний корабель „Колорадо" взявся обшукувати піскові лави Винслов, що лежать 100 миль на полудне від острова Говленд. Він має на собі велике число воєнних літаків, котрі він має по якімось часі випустити на кружляння понад коралеві острови, котрими всіяний там Тихий океан.

ПОЗИВАЮТЬ ФОРДОВУ КОМПАНІЮ ДО СУДУ ЗА ПОБИТТЯ ОРГАНІЗАТОРІВ.

ДІТРОЙТ. — Суддя Ралф Лиді підписав карні папери на арештування 14 робітників Фордової Моторової Компанії, обвинувачених за побиття організаторів автомобільних робітників коло фабрики підприємства Ривер Руж дня 26-го травня.

Краєва Рада Робітничих Відносин почала тут переслухання в справі спротиву Фордової Компанії виконувати постанови закону Вагнера про робітничі відносини.

У карних паперах проти Фордової Компанії кажеться, що обвинувачені хотіли завдати робітничим організаторам тяжкі тілесні ушкодження.

ДВІ СОТКИ ОБВИНУВАЧЕНІ ЗА СТРАЙКОВІ НАСИЛЬСТВА.

ЙОНГСТАВН (Огайо). — Двіста людей обвинувачує велика лава присяжних людей за насильства, що, мовляв, вони допустилися їх підчас страйку сталевих робітників.

Між обвинуваченими за страйкові заворушення є Боб Берк, бувший студент Колюмбійського університету в Ню Йорку, котрому закидують участь у бійках між пікетами й страйколомами під фабрикою підприємства „Републик Стіл Корпорейшен".

СМЕРТЬ СТРАЙКАРА НА ПІКЕТІ.

МІНОМАЙНІ (Мішіген). — Під фабрикою підприємства „Лойд Менюфекчюринг Ко." прийшло у вівторок рано до бійки між пікетою страйкарів і вістрайколомами. Коли страйколоми пробували вїхати в браму фабрики моторовим возом, Йосиф Йозвяк, 42-літній робітник, що брав участь у пікетуванню, вискочив на авто, але впав з нього, як авто приспішило ходу. Авто поволікло його коло 300 стіп. Його відставлено до шпиталю, де він до пів години помер.

СТРАЙК ҐАЗЕТЯРІВ.

СІЕТЛ (Вашинґтон). — У ґазеті „Сіетл Стар" застрайкували редакційні робітники, зорґанізовані в ґазетярську юнію, Американську Ґазетярську Ґілду. Ґазета не виходить.

Під будинком ґазети встановлено пікети. Друкарі, складачі, стереотипісти не переходять через пікети. Юнія шоферів ґазетних троків, що розвозять ґазету, каже, що її страйк ґазетярів не обходить; між шоферами й страйкуючими редакційними робітниками панує напруження.

БОРОТЬБА МІЖ ЮНІЯМИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — При голосуванню над тим, котра юнія має представляти робітників пекарського промислу, подавляюче число робітників голосувало за юнію Американської Федерації Праці, а проти юнії Комітету Промислової Організації.

ВЕЛИКИЙ КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК.

НЮ ЙОРК. — Кравецька юнія зарядила задержати в четвер рано працю в фабриках для виробу мужеських одінь.

Приказ відноситься до 35,000 робітників.

САМОГУБСТВО МАТЕРИ И УБИВСТВО ДВОХ ДІТЕЙ.

НЮ ЙОРК. — У місцевім шпиталі повіту Кинґз померла пані Катерина Гол, 40-літня жінка, внаслідок отроєння світляним ґазом. Кілька днів тому вона пробувала в розпуці поповнити самогубство й убити своїх двоє дітей. Дітей убила, але сама покищо пережила пригоду. Суд уже збирався судити її за вбивство, але коли їй погіршилося.

СЛАВНО СВЯТКУВАЛИ...

НЮ ЙОРК. — Рапорти ґазет про нещасливі випадки при святкуванні свята Четвертого Липня показують, що число осіб, ранених через це святкування, виносить у цьому місті 1,180.

Найбільше випадків було у вівторок, себто вже по святі, коли випалювано останки штучних огнів.

РОЗКРИВАЮТЬ „ПОЛІЦІЙНИЙ РЕКЕТ".

В Ню Йорку арештовано 9 осіб під закидом участи в так званім поліційнім рекеті. Обманці представляли, що мають звязки з поліційним департаментом, і продавали наївним людям за добру ціну картки, власників котрих, мовляв, поліція обовязана шанувати.

СВЯЩЕНИК КНЯЗЯ ВІНДЗОРА В АМЕРИЦІ.

До Америки приїхав на низку відчитів о. Р. Андерсон Жардін, священик англіканської церкви, що став за одну добу звісним у всьому світі, давши шлюб князеві Виндзорові, бувшому англійському королеві, та пані Симпсоновій.

ПІДЗЕМНІ КОРИДОРИ В ХОЛМІ.

З днем 5-го червня міська управа Холму відкрила для відвідуючих доступ до недавно викритих, а тепер упорядкованих та освічених електрикою підземних коридорів. Покищо вони упорядковані на просторі 2 км.

ГРІМ УДАРИВ У КОСТЕЛ.

Дня 13-го м. м. підчас бурі над Новим Торгом та околицею два громи нараз ударили в костел у Шафлярах (на Підгаллю), де правли вечірню. Три особи були поражені громами, а одна поранена відломком муру. Костел є частинно ушкоджений.

ДІВЧАТА ПОТОПИЛИСЬ ПІДЧАС ПРОГУЛЬКИ.

На Дунаю коло Плениці (Румунія) затонув човен з 8-ми дівчатами, що вибралися на прогульку. Крім цього брак вістей про другий човен, де було 25 дівчат. Місто Пленниця в жалобі.

МОРД ПРИ ВУЛ. СВ. СОФІЇ У ЛЬВОВІ.

Дня 5-го червня в год. між 9-тою й 10-тою рано хтось замордував 68-літню Ольгу Закшевську, вдову по бувшім президентові окружного суду в Золочеві, що жила у Львові при вул. св. Софії ч. 54 а. Коли служниця вийшла з мешкання на ринок, вбивники вломилися до мешкання Закшевської, вдушили її, привязали рушником і шнурами до фотелю, а ще й побили її тупим знаряддям по голові. По грабіжі напасники втекли. Тепер ведуть слідство по лінії кількох гіпотез. Польська преса, головно в роді „ІКЦ", звертає увагу на те, що замордована Ольга Закшевська була матірю слідчого судді в Золочеві, д-ра Яцка Закшевського, який веде слідство в справі вбивства пок. Ясінських з Белзця, коло Золочева. Другий її син начальник городського суду в Скольому, а з трьох доньок — одна, Маньковська, живе у Львові в сусідній камяниці, друга це жінка ротмістра Рідля в Варшаві, а третя замужна за директором фабрики в Відні. Рідлева була 1919-го р. засуджена на смерть за приналежність до ПОВ. Також д-р Степан Закшевський у Скольому був засуджений за українських часів на смерть. Закшевська була гр.-католицького обряду, але притім польська патріотка.

НОВІ ОСЯГИ Д-РА КОЦАЯ.

Д-р Юрій Коцай, що колись був представником американських пливаків на Олімпійських ігрищах, а потім через пару літ не брав участи в пливацьких змаганнях, знову запродукувався около з своїм пливанням у ставі клюбу Кесл Біч Клоб в Атлентик Біч. Він побив дотеперішні рекорди в пливанню „заднім ударом" на віддаль 220, 400 і 440 ярдів.

ФАЛЬШИВИЙ УРЯДОВЕЦЬ ЛЬВІВСЬКОЇ ШКІЛЬНОЇ КУРАТОРІЇ.

Цими днями львівський 18-літній робітник Куля підшився під імя леґіоніста-офіцира, пок. полковника Ліса Кулю, запізнався з одною швачкою, і, довідавшися, що вона має жалі проти вчительки С. з бобрецького повіту, якої родичі живуть у Львові, рішив скористати з „коньюнктури". Куля пішов до родичів цеї вчительки й представився як урядовець кураторії львівської шкільної округи, син полк. Ліса Кулі. Притім заявив, що має великі впливи в кураторії та що поладнає справу їх доньки. Але родичі вчительки не повірили, тільки прикликали з села доньку, якей представили Кулю. Куля видався й учительці підозрілим. Запросила його зайти ще раз до неї другої днини. Рівночасно повідомила про Кулю поліцію, що вислала до вчительки аґента. Цього аґента представила вона другої днини Кулі як свого „вуйка". При цьому обманець представився ще раз заступником з кураторії, а тоді „вуйко" його арештував. Виявилося, що фальшивий урядовець кураторії це син пекаря Кулі, звичайний львівський „пташок".

ПЕРЕБРАНИЙ ЗА УРЯДОВЦЯ СКАРБОВОЇ КОНТРОЛІ НАПАВ НА КУПЦІВ.

З Ропчиць (зах. Галичина) їхали до Дембіци на торг торговці худоби Х. Гірш, С. Ляйман, М. Шнур і Мандель. Три кільометри перед Ропчицями в селі Березівка спинив їх якийсь чоловік, вбраний в однострій скарбової сторожі. З ним разом були ще чотири людці, вбрані по цивільному. „Урядовець" заявив, що мусить перевести ревізію за схариною й камінцями до захарини. Підчас „ревізії" забрав купцям 350 зл. Коли один з купців зачав противитися, „комісар" загрозив револьвером і велів купцям відїхати. Напасники втекли до лісу.

ТАЄМНИЧА СМЕРТЬ ВЧИТЕЛЬКИ.

Перед. кількома місяцями в селі Свята Воля, в косівському повіті коло Берестя на Поліссю, щезла в таємничих обставинах учителька місцевої школи, Новаківна. Кілька годин передтим бачили її в товаристві управителя школи, як виходила від лікаря. Обоє пішли до лісу й від цеї хвилини всякий слід по ній щез. Щойно кілька днів тому діти, що пасли худобу в лісі, знайшли людський кістяк. По одягу пізнали Новаківну. Ведуть слідство в цій справі.

ВБИВСТВО ДИРЕКТОРА РАЙОНОВОЇ МОЛОЧАРНІ.

В неділю, 13-го червня, в раніших годинах у селі Стрільбичах, самбірського повіту, замордовано директора районової молочарні в Старому Самборі, Івана Пукача. На безборонного напали на родинному подвірю його стриєчний брат Степан Пукач і пасерб Осип Пукач та гострим вістрям сокири в потилицю завдали смертельний удар. Тло, що на ньому відігралась сумна подія, покищо неустійнене. Кружляють на цю тему ріжні думки. Бл. п. дир. Іван Пукач, бувший старшина С. С. при армії У. Н. Р., був діяльним членом усіх культурно-освітніх, економічних товариств і установ Старосамбірщини, тому вістка про його трагічну смерть викликала тут велике пригноблення.

НАД РОЗЛУЧЕМ ОБІРВАЛАСЯ ХМАРА.

Дня 14-го червня між год. 15—16 пройшла над Розлучем, на Підкарпатю, буря з громами, із зливним дощем та градом. Малий потічок, що перепливає через Розлуч, перемінився за одну хвилину в велику, ревучу ріку. В тартаку Гутетера вода схопила дерево вартости 5,000 зл. Всі мости й кладки знищені. Найбільше потерпіла вілля „Байка" Валерштайна зі Львова. В млині мешканці не мали часу втекти й скрилися на дах, звідки їх урятували. Град, величини курячого яйця, покрив поля 50-центиметровою верствою й вибив шиби в багатьох домах. Засіви по полях знищені, поля замулені, дерева по садах поломані. Гостинець з літниця на двірець на просторі 500 м. є підмулений і обсунувся так, що наступила перерва в комунікації. Шкоди по полях і по всіх усюдах великі.

ЖИВИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЖУРНАЛ.

У Сідней (Австралія) помер чоловік, якого називали „живим ілюстрованим журналом". Цей чоловік називався Джан Бенем. Ціле його тіло було татуоване й покрите найріжнороднішими малюнками. Прапори, кораблі, риби, метелики і т. д. були зовсім виразні і цими малюнками на своїй шкірі Джан Бенем дуже гордився. Одначе найцікавіше те, що Бенем сам був власником інституту татуювання і його найкращою рекламою був він сам. На недостачу клієнтів не мiг він ніколи нарікати.

ЖАХЛИВИЙ ПРИПАДОК ПІДЧАС ЛОВІВ.

Дня 6-го червня ц. р. вибралося товариство, зложене з залізничників зо Станиславова, а це В. Кропивницького, Фр. Заца, Мисюка та Кульбаса з Делятина, до лісу в Зарічче на лови. Кропивницький і Мисюк вернулися ввечері до Делятина, зате Зац і Кульбас щезли. Виявилося, що в Заца вистрілив нараз карабін і поцілив Кульбаса, кладучи його трупом на місці. Боячись відповідальности, Зац рішив застрілитися. Він написав картку про свій припадок, сховав її в кишеню — і справді застрілився. Залишив жінку й дітей.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДПРАВИ СЛУЖБИ БОЖОЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — В імені українського народу, що входить у склад буковинської православної архидієцезії, вніс Український Бльок Єпархіяльної Ради на руки владики протест проти розпорядку Єпархіяльної Ради, яким заборонено священикам відправляти Службу Божу й уділяти науки релігії „іншою мовою, як лише румунською". Ця заборона відноситься до українського православного духовенства, якому тепер заборонено вживати української мови в церкві й у школі. Протестуючи покликуються на румунську конституцію, яка ґарантує всім горожанам „свободу віри і мови", як теж на Святе Письмо, а далі „на справедливість і християнську любов". У протесті просять теж узяти українське священство в оборону перед румунською владою щодо того, щоб влада, заки наложить кару на українського священика на підставі доносів, принаймні такого священика хоч переслухала.

АРЕШТУЮТЬ ЗА ВІНКИ І ХОРУГОВКИ.

ЧЕРНІВЦІ. — У Вранчанах на Буковині арештувала румунська поліція селян В. Ткачука, М. Луцького, Котія Івана, Кушніриха Юрія і Т. Хвалибогу за те, що в День Героїв вивісили жовто-блакитні вінці, а по дорозі ходили з жовто-блакитними хоругвками, а далі ще й за те, що в церкві були наліплені картки з написами „Борцям за волю України" і „Честь Борцям за Свободу!" А в селі Топороуц арештовано селян Костя Двірнічука, Цибуляка й Івана Корбута за те, що вони в день Свята Героїв заставили священика посвятити хрест, що був памятником у честь полеглих у війні українських героїв. Суд затвердив арешт.

СУДИТИМУТЬ ЗА „ПІДБУРЮЮЧІ СТАТТІ".

ЧЕРНІВЦІ. — Воєнний суд судитиме Івана Григоровича, редактора українського часопису „Самостійність", за те, що, як подає акт обвинувачення, він містив „підбурюючі статті революційного характеру, чим провинився проти безпеки держави".

НАСЛІДНИК ЯКОРА.

КИЇВ. — На місце розстріляного генерала Якора назначено командантом київської військової округи Федька, що має 40 літ, походить з селянської родини, а в 1919 р. командував 58 совєтською дивізією, яка боролася проти українських військ, що наступали на Київ, що був в руках большевиків.

ПОЛЯК ПРО „ГАРНУ І ДИВНУ КРАЇНУ".

ЛЬВІВ. — В. Фільоховський відвідав Закарпаття і описав свої враження в польськім часописі „Львовскі Дзєннік Народови", Закарпаття є для нього гарною і дивною країною, і то такою, яку і поляки могли би взяти. Бо чехи взяли тому, що сказали народови на Закарпатті, що прилучення Закарпаття до Чехословаччини хоче „американський цісар, найбільший і найсильніший з усіх цісарів". Річ ясна, що Фільоховський нічого не знає про український нарід на Закарпаттю, ні про те, що були десь колись і якісь представники цього краю, що домагалися обєднання Закарпаття з Західньо-Українською Народньою Републикою.

РОЗКОПУЮТЬ НАШІ МОГИЛИ.

КОЛОМИЯ. — Двацять літ вдержалися на воєннім цвинтарі в Коршеві могили з полеглими борцями світової війни, що походили з України. А місцеве населення пильно дбало про ці могили і кожного року влаштовувало процесію до тих могил. Та це не подобалося польській владі й воєвідство наказало могили розкопати. Тепер, як пишуть, по розритих могилах, в яких спочивали кости українських борців, тільки вітер свище.

ЩЕ ОДИН „КОСЦЮЛОК".

ЛЬВІВ. — Польська влада враз з польськими організаціями взялася пляново до спольщення львівського повіту при помочі польських „кулок" і костелів. Саме тепер розписалася польська преса про новозбудований костел у Себлиськах і пише про нього як про новий „бастіон польскосці на кресах".

ХОЧ КАЗАВ СЕБЕ ПОХОВАТИ ПО НАШОМУ!

ЛЬВІВ. — Помер у Львові, проживши 85 літ, д-р Адольф Червінський, бувший президент апеляційного суду у Львові, відомий знаменитий правник, якого загально вважали за австрійських часів як „надзвичайно чесну і справедливу людину". Так пише про покійного „Діло". І додає, що він за життя не признавався отверто до українців, але помагав українцям у судівництві й не змінив до смерти прадідного обряду, та мабуть відчував болюче духове роздвоєння, яке йому накинула життєва каріера. На похороні було духовенство обидвох обрядів. Похід вів о. мітрат Базюк, а співав український хор.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОСВЯТОЧНІ РОЗДУМУВАННЯ

„Форт оф Джулай", коли казати правду, є для подавляючої більшости мешканців цього краю днем відпочинку і розривки. Мало є таких, що думають у той день про Деклярацію Незалежности, а більшість думає про те, куди вибратись: до парку, над беріг моря чи на фарму? А коли брати ще під увагу „святочну" фаерверкову стрілянину по вулицях, від якої кожного року сліпнуть в це свято кількадесять дітей і тисячі відходять до шпиталів, то на ділі годі твердити, що теперішній американський загал дійсно відчуває справжню вагу і правдиву велич пропамятного 4. липня 1776 року. Бо ті всі промови, що їх виголошують з нагоди цього свята ріжні „професійні" бесідники, не додають до змісту свята нічого особливого. Цеж повторювання старих, оклепаних фраз, тих самих, що їх чує дитина в школі, або що їх можна вичитати в першім-ліпшім підручнику американської історії.

А чи добре, що так є? Ні, бо поправді є про що говорити. Злучені Держави зробили від 4. липня 1776 року до цього часу величезний поступ, зросли майже вдвацятеро щодо величини населення й обєднали величезні простори землі. Та, не зважаючи на цей поступ, станули тепер перед розвязкою таких величезних проблем соціяльно-економічної натури, що щоб їх розвязати, треба Америці якнайбільше тих чеснот, які знаменували тих, що списували Деклярацію Незалежности, її проголошували і за неї честь і життя своє клали.

Ми можемо хвалитися в Америці якими хочемо культурними і цивілізаційними здобутками. І можемо бути певними, що ніяка чужинецька сила не є в спромозі загрозити Злученим Державам у їхнім територіяльнім посіданні. Та проте таки не можемо твердити, що в нашім власнім нутрі все гаразд. Навпаки, мусимо ствердити, що нам в Америці ще дуже далеко до цього, щоб були здійснені ті ідеали, що ввійшли в етичну основу Деклярації Незалежности. Бо коли в спокійнім часі наступає брат на брата, робітник на робітника, і коли в тім наступі беруть участь десятки чи сотки тисяч осіб, і коли з цього приводу ллється кров і гинуть вільні люди, як це тепер діється підчас страйкових заворушень, то видно, що треба Америці ще одної, модерної Деклярації Незалежности, і то такої, яка загарантувала б кожному американському громадянинові правдиво вільне життя, себто таке, в якім людина матиме загарантовану можність працювати, щоб працею добути потрібні засоби до життя і в праці знаходити своє задоволення-щастя. До цього ще далеко. Але коли взяти під увагу те, що Америка поступає у всім дуже швидко, то можна надіятися, що вона знайде в скорому часі й на це розвязку, якщо є ще в ній живим правдивий дух творців Деклярації Незалежности.

„ЧИСТКА" В УКРАЇНІ ПІД СОВЄТАМИ

(Надіслана стаття).

Ще більший погром виконали большевицькі головачі з Москви в українськім **комісаріяті просвіти**.

В дуже короткім часі усунено всіх трьох заступників комісаря: Дитюка, Хаїта і Баданського, як також цілий партійний комітет комісаріяту з секретарем Цупкою на чолі. Двох перших навіть арештовано.

Усунено з партії й уряду директора харківського університету тай цілу низку людей з київського інституту червоної (!) професури та з укр. Академії Наук, де взагалі розігнано цілий партійний комітет, закидуючи йому, що цілими роками терпів контрреволюційну діяльність „троцькістів" і націоналістів, таких як Кілерог, Долгин, Дзенис і багато інших.

. В самім центральнім виконнім комітеті сов. України викрили московські большевики „ворогів народу": Левковича і Блинова.

Ті обвинувачення є тим цікавіші, що закидується тим людям і „троцькізм" та націоналізм і... антисемітизм. Тепер говориться вже про „троцькістовсько — фашистівських" шкідників. І як одно з другим погодити?

Взялися большевики і до київського відділу **„Оссоавіхіму"**, то є організації летунства, та доказують, що секретар того відділу був шкідником, а та організація ще йому надзвичайні нагороди (премії) за його досяги давала.

Дуже інтересне є перенесення з **Минська** (в Білорусі) до Харкова двох „білорусинів", і то неабияких. Перенесено саме „президента радянської білоруської републики", **Голодела**, та генерального секретаря, **Гікалу**.

Що властиво про них знав Харків в Україні? Звідки нараз таке велике довіря до тих двох діячів у Білій Русі?

Але большевики хотіли їх просто позбутися з білоруської републики і ось московська „Правда" оголошує цілком серіозно депешу з Харкова, що „пленум городського партійного комітету в Харкові покликає Гікалу, дотеперішнього генерального секретаря центрального комітету большевицької партії у Білій Русі, на становище першого секретаря партійного комітету в Харкові".

Вийшло теж на верх, що в **„Донбасі"**, то є в Донецькім вугльовім басейні, у тій совєтській твердині в Україні, положення просто жахливо представляється. Дисципліна цілковито впала, не вивезено мілонів тон вугля, як це було в пляні, запанував організаційний хаос, а ті панове інжиніри, що мали би працювати в шибах під землею, волять собі висиджувати в бюрах на поверхні землі (шефом організаційного відділу в Донбасі є жидок Шац, а інші „бюрові" інжиніри є того самого походження).

Від того часу всі совєтські часописи приносять нові алярми і нові подробиці про грізне положення в Донбасі. І так правдиві, дійсні інжиніри і техніки втікають перепуджені, бо знають, що перший-ліпший донос грозить їм великою небезпекою.

І робітники не хотять триматися одного місця; приймають роботу на 2—3 дні, а потім дальше мандрують. Супроти цього копальні вугля частинно взагалі не є в русі, а цілий Донбас представляє муравлище людей, що, не звязані з місцем праці, крутяться буцімто то сюди, то туди.

Та вже найхарактеристичнішим посуненням совєтської влади, що кидає інтересне світло на теперішню ситуацію в Україні, є ось що:

Цілком несподівано зацікавилась та влада **„особистими потребами селян колхозників"** та їх **„особистим газдівством"**.

Як звісно, большевики забрали селянам грунти і злучили їх у „колективні хазяйства" то є „колхози", де ті селяни мусять працювати.

З часом, видячи, що все це просто до абсурду веде, вони подавали селянам невеличкі наділи коло їх хат, щоб селяни могли там бодай дещо доконечне для харчу садити.

Недавно **„Соціялістическое Земледеліе"** помістило вступну статтю (очевидно на приказ „свище") в справі тих дрібних, індивідуальних господарств.

Та вступна стаття припоручає, щоб колхози допомагали тим дрібним газдам (колхозникам) та щоб їм позичали коней до орання і запомагали їх будівельним матеріялом.

Виходить це все остаточно на захвалювання приватної власности. Стаття написана в такому дусі, немовто доперва від часів Леніна-Сталіна є така власність, таке індивідуальне господарство можливе.

Нарешті відповідним декретом звільняється тих колхозників від податків, а також взагалі і тих індивідуальних дрібних газдів, коли вони до праці (нпр. через старість) неспосібні, а не мають молодих членів родини, котрі їм помагали в роботі.

Як видно, большевики та їх адміністрація попали в цілковиту дезорганізацію і допускають до чогось такого, про що і мріяти не мож було перед 10, а навіть 5 ще роками.

А та масова „чистка", підчас котрої арештовано вже кілька тисяч людей, виказує проречисто, що большевизм почуває себе дуже загроженою, і то передовсім в Україні, з причини „націоналістичних ухилів". Але в тім власне наша надія, що як дійде до цілковитого провалу большевизму, то український селянин уже не буде себе проголошувати **„нейтральним"**, а стане громадно проти Москви.

Іван Наконечний.
(Кінець).

РОКОВИНИ, ЩО БУДНІЮТЬ

З нагоди роковин смерти Івана Франка помістив у львівськім „Ділі" літературний критик Михайло Рудницький статтю на тему: чи не слід булоб культові таких великих людей як Шевченко, Франко, Мазепа і т. д. надати трохи іншу форму. Він каже, що округлі роковини — 10-ліття, 20-ліття і т. д. святкувати треба. Але справа представляється інакше, коли хочемо святкувати кожного року. На ту тему пише він ось що:

„Одні кажуть, що треба громадянству постійно пригадувати працю та заслуги великого письменника, ще й діяча. Коли йде про поширення його популярности, то ледви чи великий письменник потребує такої реклями. Денникарі, що мусять що року писати статті про Франка, мусять поневолі повторяти ті самі фрази, якими начинюють статті про наших інших заслужених діячів. У таких статтях затирається межі між Шевченком, Мазепою, чи принагідним місцевим ювилятом.

„Гляньте на чужі великі народи: чи був колинебудь у них звичай присвячувати що року статті своїм великим письменникам? Відповідають нам, що наше становище винняткове і ми мусимо рахуватися із своєрідними обставинами. Так і ми зробили з Шевченком, завдяки винятковій ролі, яку він відограв у нашій історії як національний пробудник. Та і супроти нього починає уже наступати деяка еволюція поглядів: громадянство інстинктово відчуває, що традиційні концерти, академії та популярні статті збаналізували пошану для письменника, перемінили її на якийсь механічний обряд; земляки вислухають промови чи прочитають газетну статтю і вдоволені, що зняли шапку перед бюстом поета.

„Маємо трафаретну форму, як це робиться, і прикладаємо її до Франка. Забуваємо, що Франко — модерний письменник, тої нероматичної доби, в якій він мусів пригадати громадянству, що всякі національні та суспільні ідеали треба перекладати на мову якоїсь реальної праці. Та нам лекше витягати з шафи романтичні костюми: — переодягаємо Франка в каменяра та Мойсея, ще раз перемелюємо фрази про Обітовану Землю, про обовязки нації, про день воскресення.

„Реально виглядає це так, що денникарі гучномовними статтями заступають наукові студії про Франка, — деякі органи ще раз передруковують Франкові поезії чи новелі тому, що ніхто не передруковує його цілих творів. Видавництва попусту бояться, що якби дали почин до збірного видання творів, то мусілиб провалитися із своїм капіталом.

„Це є та ідеальна атмосфера, в якій найкраще пропагувати культ письменника щорічними статтями чи концертами, е такий один день у році, наче день для панахидиі або патріотичної манифестації, коли треба його відбути, показати прилюдно, що беремо в ньому участь і на цілий рік мають спокій організатори таких роковин і — все громадянство.

„Так виглядають ті своєрідні обставини — неподібні до нинах інших у великих культурних народів. Можна поставити питання: чи такий стан є причиною, що мусимо надалі, як 30 і 40 літ тому, робити з приводу творчости письменників публіцистичну пропаганду, чи може такий стан є саме висідом такого підходу до творчости наших письменників.

„Дискусія може бути широка. Якби сам Франко міг брати у ній участь, то напевне заявив би, що все своє життя боровся проти того, щоб із письменників робити естрадові статуї, перед якими маса має співати гимни і складати вінки. Співати гимни ми вміємо (хоч і з фальшивими нотами!) — кадити письменникам по смерти теж. Але від мученичого життя Франка, який у Галичині не міг заробити ні своїм талантом ні своєю велитенською працею — нічого не змінилось. Письменники і надалі не можуть у нас ні жити з пера, ні розвиватись. А відомо, що лекше написати дитирамб у честь покійного письменника, ніж допомогти живому, щоб не вмер з голоду".

Сахер Масох.

ПРАВО СИЛЬНІШОГО

Ранішня мряка заслонила почасти гірські краєвиди. На домах клубилася ще вона, а вгорі понад шпилями скель і зеленими полонинами царило сонце, розсилаючи потоки золотистих промінів.

Тут побіч велитенської гранітної скелі простягалася велика полонина. Пасла там череду вбога дівчина з недалекого села, якого хати виглядали наче ластівячі гнізда, причеплені до скель. Сиділа на скельному вистромі та вдивлялась у хмари ранішньої мряки, що пересувалися. У її стіп з одного боку був її рідний край, Семигород, а з другого боку Молдавія. Там поза кордонними стовпами жили також люди, як і вона, що говорили такою самою мовою. Вона була гарна, струнка, лише в великих чорних очах можна було добачити прикмети жінок Сходу.

Нараз роздався у повітрі короткий оклик, схожий на голос вірла, та збудив її з задуми. Розглянулася. Недалеко від неї, звинно наче вивірка, виліз по скелі, при помочі шнура та довгої палиці гарний, молодий верховинець. Він збирав лікувальне зілля. Звався Аканор Бугулеску. Дідчина пізнала його здалека, бо кохала його. Сказав їй недавно на вечерницях, що кохає її. Приступив тепер до неї ближче та вдивлявся з захопленням, а вона зовсім несвідомо поправила собі волосся та розглянулася, чи все в неї так, як треба.

— Ти встала сьогодні дуже рано, Сальдоно, — відізвався вкінці юнак.

— Я загубила вчора одну вівцю і мусіла її нині шукати від досвітку.

— І знайшла ти її?

— Слава Богу, знайшла.

Аканор сів біля неї та став розкладати зілля, яке мав повну торбу.

Мряка стала розходитися, роса обсохла, а цвітиста полонина, залита сонцем, розливала одурманюючий запах.

Нараз роздався вистріл і відбився кілька разів відгомоном об скелі. Обоє почали розглядатися і небаром побачили стрільця, що виходив до них просто крутою стежкою.

— То Модено Піртва, славний стрілець, що полює на ведмедів, — сказав Аканор.

— Кажуть, що він дуже відважний. Ти знаєш його? — спитала пастушка.

Аканор притакнув головою.

— Знаю. Він іде на ведмедя так відважно, начеб то був заяць. У церкві підчас богослужения мачає кулю в кропильниці й потім набиває нею рушницю. Тому то ще не трапилося йому, щоб не вцілив. Колиж йому трапиться, що не вбе звіра відразу, тоді добуває кинжала та кидається на розюшену звірюку.

Сальдона здригнулася; колиж нараз на скруті зявився грізний стрілець, скрикнула з острахом:

— Не бійся, — озвався стрілець здалека — я Піртва, ловець ведмедів, і ще ніколи ніякій жінці не заподіяв кривди.

Вона впялила в нього очі й мовчала.

Модено Піртва мав около трицять літ, а був такий кремезний, що сміло можна би поставити його побіч Муція Сцеволі або Регуля. Приглянувся хвилину гарній дівчині, потім скинув із плечей ведмежу шкіру та поклав коло її ніг.

— Ось це тобі за те, що ти злякалася.

— Таж я тебе не боюся, — відізвалася Сальдона, а уста її дріжали мимоволі.

— Тим краще, бо ти мені дуже подобаєшся, дівчино. Як називаєшся? Я бачу тебе вперше.

— Сальдона Васілі — відповіла, опускаючи очі.

Стрілець сів біля неї та обняв її.

— Щож це знову? — скрикнув Аканор, зриваючися. — Це моя суджена!

— Твоя?

Сальдона притакнула головою.

— Що воно мене обходить — говорив Піртва — я призвичаєний до того, що здобуваю собі те, що мені подобається, коли треба, то й силою.

— Побачимо, — відповів Аканор.

— Геть мені з дороги, молокососе! — скрикнув стрілець — коли тобі життя миле!

— Ти грабіжнику!

— Ні, я не грабіжник — відповів Піртва — я не думаю вбивати тебе або застрілити, та коли не схочеш відступити мені дівчину, тоді мусітимеш боротися зі мною за неї.

— О, я не уступаю так легко, як тобі здається. Я вибрав собі її за жінку й небаром маємо звінчатися.

— А чи ти думаєш, що я також не хочу мати її за жінку? Я готов таксамо вложити перстень на її палець, як ти.

Аканор відіпняв топір від пояса, та Сальдона стала між ними обома і сказала:

— Я не хочу, щоб ви вбивали один одного на моїх очах, наче душогуби! Ти, Піртво, перший сказав, що готов змагатися і я годжуся на те. Зміряйтеся оба, а котрий переможе, за того вийду.

— Добре, — сказав Аканор, відкидаючи топір. І Піртва відложив рушницю та кинжал.

*

Коли оба змагуни стали напроти себе та змірили ворожо один одного, Сальдона розпростерла на скелі ведмежу шкіру, поклалася на ній, сперла голову на руці та приглядалася змагунам більше цікаво, ніж схвильовано.

Минуло кілька хвилин у великому напруженні.

Здавалося, що оба заперли віддих у собі. Один дивився на одного, заки почали бій, вкінці перший ворухнувся Аканор, висунув помало одну ногу трохи вперед і схопив противника попід сили. Добре схопив і двічі, як здавалося, вже мав покласти Піртву, та той стояв непорушно, як мур, як вбитий у землю стовп. Аканор попробував іще раз і опустив руки безсило. Оба відітхнули, потім став наступати Піртва. Оба схопили один одного рівночасно. Стрілець підняв юнака високо вгору, та не міг його покласти, бо він сильно вперся ногами об каміння та вспів вирватися із залізних обіймів силача.

Та це був щойно початок. Змагуни станули тепер до боротьби на пястуки. І знову перший почав Аканор, а тамтой відбивав удари, холоднокровно. Нараз звинний Аканор ударив противника в груди з усієї сили. Пястушка ворухнулася нетерпеливо, з її очей сипалися іскри, уста відхилилися широко.

Піртва в першій хвилині поблід, але зараз вернувся до рівноваги та став наступати на противника. Цей тратив помало силу, уступав щораз далі й далі, аж на сам беріг проваля. Тоді вдалися йому два удари, вимірені в груди противника. Дівчина здригнулася. Аканор над берегом проваля останками сил старався відперти противника взад, та в цій же хвилині Піртва вдарив його пястуком у голову так сильно, що нещасний утратив притомність, захитався і впав у проваля.

Піртва стояв іще довго із затисненими пястуками, а Сальдона приглядалася йому із захопленням.

— Згинув? — спиталася за хвилиночку.

Піртва притакнув, а пастушка похнюпила голову зачервонілa, та за хвилину підняла її гордо.

— Ти моя, Сальдоно...

— Коли я схочу, — відповіла гордо-отверто.

— А ти не хочеш?

Глянула на нього й зараз притягла його до себе та поцілувала пристрасно.

— Ходи! — озвався Піртва.

— Куди?

— До панотця.

* *
*

У найближчу неділю сидів я у коршмі із знайомим дідичем і одним ученим із Букарешту. Парубки та дівчата танцювали різко танок „гора", а між ними визначувалася Сальдона з Піртвою. На дворі під липою співав сліпий лірник пісню, в якій оспівував сумний Аканорів кінець. Мій приятель, дідич, осуджував поведінку дівчини, а вчений переконував його:

— Ви помиляєтеся. Я був раз у Нубії свідком подібної події. Ми полювали на львів, скрилися в затишному місці. Нараз побачили ми сильного старого льва із львицею. Ми вже приглядалися з рушниць, як нараз із гущавини вискочив третій могутній лев і став залицятися до львиці. Тамтому, видно, це не сподобалося, бо кинувся на суперника, та львиця навіть і не думала мішатися до боротьби. Лягла на землі та приглядалася спокійно; а коли її лев, ранений, став утікати, щоби закінчити життя десь у гущавині, вона піднялася та пішла за переможцем.

Молоде подружжя.

— Алеж, моя кохана, обід все ще не готовий. Я піду до ресторану.

— Не можеш іще 10 хвилин зачекати?

— Буде тоді обід готовий?

— Ні, але я піду з тобою.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПРИ ВИХОДІ ЗО ШКОЛИ В СВІТ

Богато наговорили професори, проповідники, директори шкіл, інспектори шкільництва, виховники, і т. п. з приводу закриття шкільного року. Звісно, кожний з них силується сказати молоді на дорогу життя щось таке, що їй придалосяб запамятати по виході зо школи.

З усіх промов і проповідей чи не найбільше сказав один учитель, котрий остерігав своїх молодих слухачів перед двома річами:

Перше, він остерігав їх перед думкою, що вони починають жити. Ця думка хибна, бо школярі вже живи.

Подруге, він остерігав їх перед думкою, що вони вже скінчили науку. Ця думка хибна, бо людина вчиться так довго, як довго жие.

ЩЕ ТОЙ НЕ ВРОДИВСЬ...

Доносять з Вашингтону, що в літніх місяцях члени конґресу нарікають, що їм у капітолю... захолодно.

Було колись у літніх місяцях конґресмени й сенатори добивалися скорого розпуску конґресу на вакації, бо через спеку не можна було в капітолю видержати. На їх домагання заведено холодільні повітря. Казали, що ця новина дозволить членам конґресу радити в літі. Тепер вони говорять про капітоль як про ледівню.

Один конґресмен каже, що капітоль тепер дуже небезпечний для бесідників: мовляв, бесідник розгорячиться своєю промовою, а потім у холодним повітрю простудить горло.

ЧИ СПРАВДІ КУЛЬТУРА?

Панна Марджорі Петен, що займається спеціяльно навчанням дозрілих людей, зробила недавно розслід над поступом ріжних артистичних зусиль по сільських околицях Америки.

Каже вона, що в сільських околицях Злучених Держав, тепер іде велике ожилення. Каже, що всюди люди цікавляться такими річами, як драма, опера, маріонеткові (кукльові) театри, народні танці, ручні роботи, тощо.

Вона каже, що в Америці живо підноситься культура. У Колюмбійськім університеті, де вона колись учила, могла би були її навчити, що під культурою всім розуміє інші річи, наприклад: Як відноситься батько до дітей? Як відноситься чоловік до жінки? Які поняття люди мають у питаннях суспільної справедливости?

Що є кращим мірилом культури: драма або танці, чи відносини між людьми?

ЗІРВАНІ ОЧИ.

Священик П. Кенілі, професор Вашинґтонського університету, подав підчас своєї проповіди, виголошеної в неділю в катедрі св. Патрика в Ню Йорку, цікаву осторогу тим, що критикують американську форму правління:

„Нема що заперечувати лиха при нашій теперішній формі правління. Але ті, що хотіли би покінчити з цею системою, повинні наперед оглянути добре, що діється в Европі. Де процвитає демократія, там процвитає церква; а де повалили демократію, там терпить церква".

Чи поможе що закликати людей дивитись на Европу, коли ці люди не бачать, що діється в Америці?

ДОЛЯ ТРАДИЦІЇ.

Д-р Денійел Блис, проповідник одної церкви в Ґрінвичу, Конетикот, проповідуючи в неділю в одній церкві в Ню Йорку, звертав увагу на традицію революції в Америці. Ця традиція, говорив він, має своє коріння в початках американського уряду. Він представляв Христа як революціонера:

„Якби Христос жив сьогодня й називав церковних провідників образливими словами, показував непошанування до наших губернаторів і сенаторів, не був би крикливо льояльний супроти Злучених Держав, не мав би поважання для соціяльного становища, нарушував би або нищив би приватну власність; іншими словами, якби Христос жив нині, як Він жив у Палестині 1900 літ тому, то ми не величалиб Його як пророка, але замкнулиб Його до дому божевільних або до самітної келії у вязниці, або депортувалиб Його як небезпечного радикала".

Колиж так, то деж ту традиція революції?

НЕВІДПОВІДНИЙ ПАТРІОТИЗМ.

Ґазети подають винятки з недільної проповіди нюйорського проповідника Сесила Гейна про американський патріотизм.

„Багато патріотизму в Америці", говорив проповідник, „складається передівсім з пристрасних нападів на ті краї, або народи, або провідників, проти котрих патріот почуває гнів. Тут так багато протифашистівського, протинаціоналістичного, протикомуністичного почування, що лишається дуже мало місця на позитивний, помічний, конструктивний американізм".

ЮНІЯ, ЧИ МОНОПОЛЬ?

У Бофало, Ню Йорк, молоді хлопці, що займаються чищенням черевиків, домагаються вищої заплати за чищення черевиків. За вичищення звичайних черевиків домагаються 10 центів, за вичищення білих черевиків 25 центів.

Ґазетярів, що питалися про джерела цього рішення, відіслано до Джова Анунціята. Коли спиталися його, хто зробив таку постанову про ціну, Джов сказав, що ми згодилися на таку ціну. Хто це такий „ми"?

„Юнія черевикочистів", відповів Джов.

„Деж ця юнія робить свої збори?"

„Де стрінемося!"

„А як котрий неюнійний хлопець рахує нижче, ніж ви постановили?"

„Ми говоримо з ним", каже Джов. „А він з нами не говорить".

Так урядує юнія черевикочистів, що постановила піднести ціну за чищення черевиків. Це все нормально, себто, молоді горобці цвірінькають, як цвірінькали старі.

Одначе чи це юнія робітників, чи союз самостійних підприємців?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Пошанували Союзову ідею і Союзових делеґатів.

Заходом трудолюбного голови Українського Народнього Дому, п. Луки Кота, відбулася 31. травня б. р. гостинна вечеря в честь делеґатів, що прибули з конвенції У. Н. Союзу. На вечерю зійшлись приятелі делеґатів, члени У. Н. Союзу і члени У. Н. Дому.

Почесними гостями були: о. Михайло Кузів, Михайло Дидик, делеґат Запорозької Січи, від. 317 У. Н. С.; Дмитро Оринич, делеґат братства св. Петра і Павла, від. 39 У. Н. С., і дяковчитель Йосиф Заяць. Делеґат від Української Січи, від. 282 У. Н. С., з важних причин не прибув.

Вечерю зготовило наше добре жіноцтво, членкиці У. Н. Союзу і Жіночої Громади в Сиракюз, а провід мали пані Анастасія Дембіцька і Магдалина Новичук. До стола доносили пані: дружина дяковчителя А. Заяць, Марія Дембіцька і Олена Танасишин.

Вечерю відкрив п. предсідник У. Н. Дому, Лука Кіт, витаючи делеґатів і зібраних та пояснюючи, що вечерю уладжується в честь делеґатів і добрих членів У. Н. Дому. Заяву привитано окликами: Слава! Потім до дальшого проводу вечері запрошено о. М. Кузіва як тостмайстра. По молитві зачалася смачна вечеря, зготована досвідними старокраєвими господинями.

По вечері о. Кузів покликав на першого бесідника п. Дмитра Оринича, делеґата від найстаршого відділу У. Н. С.. Делеґат Оринич подякував о. М. Кузіву і всім зібраним за тучесть, яку вони віддають делеґатам, і зворушено сказав, що його серце з радости сльози з очей витискає, коли бачить, як наш нарід починає жити чесно, віддаючи собі взаїмну пошану. Делеґат заявив, що то не його сила, бо не є бесідником розказати все про конвенцію. Але твердить, що конвенція в місті Вашинґтон, столиці нашої прибраної вітчини - Америки, відбулася славно. Учасники представили делеґатам, що гріш, який члени вкладають до нашого славного У. Н. Союзу, як бережений, що наш У. Н. С. і добре загосподарений і зріс у силу фінансову на славу українського народу, тут і в світі. „Хочу ще сказати і поділитися з вами одною втіхою — говорив делеґат, — що до заряду У. Н. Союзу ввійшли наші молоді українці, тут роджені, а ми тішимося, що вже в нас є така молодь, бо знаємо, що наша праця не пропаде, бо ті молоді попровадять нашу інституцію далі. О. М. Кузів подякував бесідникові за влучні слова і покликав другого делеґата п. Михайла Дидика. Шановний делеґат подякував о. Кузіву, гром. Котові й дяковчителеві Заяцеві за участь, сказав таке: Про конвенцію міг би я сказати багато цікавого. А найперше, то це, що вже наша бабуня „Свобода", орган У. Н. Союзу, задивилась собі на голивудські „зірки", що то беруть від своїх мужів (таких самих як і ви!) „сепарейшен" і взяла і собі від У. Н. Союзу „фрідом". Але щодо льояльности то надалі останеться вірною У. Н. Союзові. Конвенційні делеґати гуморно посміялися з доброї „бабуні", котра то нас, членів, тут на еміґрації довгі роки бавила, кормила, і провадила і позволили їй з важних причин і для добра У. Н. Союзу на „сепарейшен", але не на „розвід", бо цього не буде ніколи, бо ми, члени, є в 95% католиками, і як такі „розводу" не знаємо".

Гості сердечно розсміялися з дотепу шановного делеґата, що заявив, що про конвенцію в подробицях написала „Свобода", і він хоче додати ще тільки таке: Я був делеґатом уже кілька разів, але такої вдатної і славної конвенції як та, що була в Вашинґтоні, ще не було. А чому? Бо на конвенції були заступлені всі українці, були і священики, лікарі, адвокати, вчителі, інжинири, і всі вони зійшлися з щирими українськими серцями. Всі вони зійшлись на пораду, щоб поліпшити У. Н. Союз і дати полекші членам та принести славу **Україні.**

Наш жовто-синій прапор України гордо маяв разом з американським недалеко того „Білого Дому" на котрий нині цілий світ має звернені очи, в якім рішаються справи Злучених Держав і цілого світу. В тім „Білім Домі" головує великий приятель поневолених робітників — наш президент Френклин Рузвелт. А з капітолю прийшли на нашу конвенцію для її звеличання американські сенатори і посли і виголосили прекрасні бесіди. А це для української справи дуже важне, бо ті високопоставлені одиниці в слушний час можуть помогти Україні вирватися з тяжких кайданів. Делеґати переконались на конвенції, що урядники чесно управляли народнім майном, та що наші редактори „Свободи" вміло потрафили провадити народ своїми статтями. Тому хай буде велика втіха для нас з минулої конвенції. Сміло скажу, що „Ще не вмерла Україна" і не вмре, а буде жити, коли таку добру ведемо народню роботу і прийде той час, що розкуються кайдани України і вона встане як соборна й вільна, бо має добрих синів і доньок, що вміють пошанувати свою матір Україну, і вони в слушний час підуть у бій кервавий за правду, волю й свободу, за нашу неньку вітчину.

Потім шановний делеґат розповів ще, що не обійшлось на конвенції й без роботи ріжних „чорних" і „червоних" душ, тих виродків, що старалися внести в рідну хату розбор. Та патріотичні й свідомі делеґати дали тим шкідникам добру відправу. Делеґати пізнали скоро, звідки вітер віє. І тому скоро це повітря обчистили.

По скінченню прекрасної бесіди делеґата о. М. Кузів подякував йому за влучну і цікаву бесіду.

Потім учитель Йосиф Заяць вніс, щоб присутні зложили жертву на вищу школу в Стемфорді, Конн., аргументуючи, що школи давно треба було, треба її тепер і буде її треба пізніше.

Делеґати занялися збіркою. Зложили: о. М. Кузів $1, Д. Оринич $1, М. Дидик 50 ц., Й. Заяць 50 ц., П. Каній 50 ц., а решту дрібними. Зложили разом $5.15, які вислано. Потім слово забрав ще о. Кузів і похвалив присутних за те, що вміють шанувати своїх відпоручників і вніс урядникам У. Н. Союзу, делеґатам конвенції, всім членам і зібраним „Многая літа".

Зібрані стоячи відспівали гучно многоліття. Вечеря вдалась, бо по співі гості не розходились, ще чогось чекали в задумі. І ще хотіли дещо почути. А думали про те, коли то вже раз делеґати привезуть з конвенції таку всім щиро бажану вість, що Україна стала вільною, свобідною.

Йосиф Заяць.

„ЧОЛОВІК, ЩО НІКОЛИ НЕ СПАВ".

Старшина, командант сагарської твердині на схід від Темассінін, закликав до себе четаря меґаристів (їздця на верблюдах) і сказав йому:

„Я призначив вас до інспекції Завії. Відідете сьогодні-вечером".

Четар трохи здрігнувся. Інспекція Завії це була інспекція якихсь монастирів у Сагарі, де жили прихильники секти сенусів, яка є головним неприятелем усіх невіруючих і тих магомедан, які не дуже придежуються ісляму.

Цю інспекцію переводили що другий місяць. Ті, що вели її останніх четири місяці, не вернулися з неї. Їх арабські провідники все верталися з вістю, що померли в дорозі. Стежа меґаристів, вислана на місце смерти, знайшла їх трупи зовсім висохлі від сонця, без якогонебудь сліду насильної смерти.

Старшина говорив далі: „Візьмете з собою оцього мого песика. Держіть його всю дорогу схованого в торбі при сідлі. Він любить це, бо я сам так роблю. Сховаєте його так, щоб ніодин із ваших провідників навіть не здогадувався, що ви маєте з собою пса: Він навчений поводитися якнайтихіше, а коли даватимете йому їсти й пити лише в ночі, ніхто про нього не дізнається. В ночі покладетеся так, щоб торбу з псом мали ви під головою. Робіть точно так, як я вам кажу, коли вам життя миле. Бувайте здорові!"

Під вечір приїхали три їздці на верблюдах із племени чамба, щоб провожати четаря меґаристів. Були то мужчини сухорляві, нахмарені, та це ніщо надзвичайне, бо люди пустині всі сухорляві та в більшості нахмарені.

Коли за десять днів сторожа на вежі твердині гогосила, що на овиді появилися чотири їздці, а командант твердині в тих мужчинах пізнав свого четаря меґаристів і його провідників чамбів, був зовсім спокійний.

Четар меґаристів повідомив свого команданта: „Пятого дня доїхали ми, як було передбачено, до Завії. Довкола криниці розложилося щось 30 туаґреґів із своїми меґарами (верблюди-біґуни).

В самій Завії приняли мене гостинно та чемно. В поворотній дорозі, підчас якої ми ночували чотири рази, зі сну мене пробудив кілька разів гавкіт песика, якого я мав у торбі, та за кожним разом я запримітив, як до мене підходив якийсь із моїх провідників чамба. Тому, що мені було це підозріле так тому, що я не дуже довіряю їм, я давав йому наблизитися та підпімав голову. В руці, самособою, мав я готовий бравнінґ. Колиж чамба побачив, що я не сплю, все зникав. На мій запит, чого хоче, звичайно відповідав: „Нічого, не можу вснути".

Старшина був дуже вдоволений, прикликав команданта сторожі та сказав йому тихим голосом: „Як стій замкнеш і добре звяжеш тих трьох чамбів". Так і сталося.

У торбині на дактилі, що її один із чамбів мав перевішену на верблюді, знайшовся кошичок, сплетений з пальмового листя. Колиж вояки витягли кошик із торби, сказав старшина: „Позір!" Потім приступив ближче з тонкою тростинкою в руці: „Отворіть, одначе вважайте! Там є гадюка!" Кошик отворили, а з нього виліз невеличкий, звинний вуж, якої півтори стопи довгий, досить широкий, на голові мав ріг. Була то гадюка рогата, небезпечний вуж пустині.

„Ось тут маємо вияснення смерти наших двох післанців: їх укусила гадюка підчас сну!" сказав старшина.

— — — —

Кілька днів пізніше в Завії зчинилася велика метушня. Туаґери, які лежали кругом криниці, спішно покинули Завію, а святі отці, аскети секти сенусів, довго нараджувалися, як пояснити французам причину присутності туаґреґів довкола їх криниці у звязку з крадіжами серед стад верблюдів, що паслися на півдні, а належали до племен, підчинених французам.

В одній місцевості в Завії сидить на землі на рогізці один із командантів Завії та питається чамба, що стоїть перед ним: „Чому ви не усмертили його пудчас сну, як вам приказали?" — „Я не міг усмертити його, як нам приказали, бо то був чоловік, який ніколи не спав".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

На Рідну Школу.

Дня 23. травня підчас богослуження переведено збірку нана Рідну Школу. Збіркою занялися священик і секретар церковний. Зібрано $27.93, і з тої квоти призначено $17.93 на Рідну Школу в краю, а $10 на вищу школу в Стемфорд, Конн.

Жертвували: Й. Ґреськів $2, а по $1: о. В. Білинський, О. Сверечевська, Р. Семирозум, П. Павчак, М. Гавриш, Н. Кучинський, І. Сохорович, І. Кіт, О. Козак, О. Готра, П. Вонс і І. Домбровський; по 50 ц.: П. Угринчук, Й. Процьків, І. Шміґановський, Н. Гусак, А. Козак, Е. Гарасим, М. Клим, М. Кошляк, В. Рефцьо, Н. Питка, П Бойко, Н. Бойко, М. Федюк, А. Пікула, П. Бечкало, А. Мандзен і А. Хас; по 25 ц.: Е. Сопотюк, М. Степанчак, К. Дацьків, А. Сокіл, М. Канюк. С. Друк, К. Кузів, І. Скобар, Яворська, Скобар, Домбровська, М. Блашкевич і Н. Н. Квоту, призначену на Рідну Школу, а саме $17.93 вислано через Обєднання.

Й. Ґреськів, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На народні цілі.

В укр. прав. церкві св. Вознесення Господнього в неділю Сошествія св. Духа по Службі Божій відправив наш парох о. Василь Дяків панахиду за поляглих стрільців у визвольній боротьбі й виголосив відповідну до цього проповідь та попросив зложити жертву для інвалідів, політичних вязнів і на визвольну боротьбу. Зібрано $22.25, а ту суму зложили: о. В. Дяків, О. Кузьмов, І. Ладичка, Д. Фінканин, Березівський і пані Луговська по $1; О. Підгорецький, С. Давидович, Б. Гірчиця і Ю. Нестор по 50 ц., а дрібними $14.25. Гроші вислано через Обєднання з призначенням для інвалідів $10, для політичних вязнів $5, а на визвольну боротьбу $7.25.

Іван Ладичка, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра й Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній, Калидж і В. 7-ма вул. Кожний член повинен обовязково прийти на зборо, бо буде звіт з цілого пів року і звіт контролі. Будуть також інші важні справи до полагодження. Кожний довгуючий член хай старається вирівняти свої вкладки. — Юрій Гірняк, предс.; Д. Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозьаа Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 1-шій пополудні, в гали Ситизенського Клюбу, 3464 Сікат ул. Просомо членів прийти на час, бо на півpічних зборах ухвалено, що коли член не прийде на означений час, то заплатить 10 ц. кари, а котрий член не прийде зовсім — 25 ц. Пригадуємо членам, що у нас уже розпочато будову дому. Кожний член, що оподаткував себе на 25 долярів, а ще не дав, щоб старався сповнити свій обовязок. Просимо тих родичів, що мають діто, щоб постарались і вписали їх до У. Н. оюзу цього місяця. Ви чуєте і читаєте про нещасні випадки, які трапляються багатьом родичам з їх молоддю. — Ст. Михайлюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічні збори відбудуться дня 11. лопня, в годині 2-гій пополудні, в гали під ч. 525 В. Райен Еве. Просило всіх членів прийти хоч раз на півpічні збори. Контрольна комісія дасть звіт за 6 місяців і почуєте дещо цікавого. Буде також справа 25-літнього ювилею, що має відбутися 21. листопаду ц. р. Кожний член має прийти і вирівняти свій довг, бо в противнім разі буде суспендований. Непроявний на зборах член заплатить 50 ц. кари, а урядник 1.00. — Т. Періг, предс.; Іл. Вітик, кас.; Ів. Гармич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що півpічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 12:30 пополудні. Просимо всіх членів прийти і вислухати звіту уряду і контр. комісії, а члени, котрі довгують до відділу, хай прийдуть і ворівняють свої залеглости. — М. Задерецький, гол.; С. Морозович, секр.-кас.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє всіх своїх членів, що півpічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 2-гій пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Еве. Приявність всіх членів є конечна тому, що маємо обговорити справу пікніку, котрий має відбутися 25 ц. м. Контроля дасть звіт з діяльности товариства. — Р. Рубльовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаємо до відома місцевим і позамісцевим членам Тов. Любов, від. 45, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 2-гій пополудні, в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів точно прийти на час. Пригадуємо тим членам, котрі точно не платять, щоб старалися вирівняти свій довг цього місяця. — Теодор Малик, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петро й Павла, від. 338, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 11. липия в звичайнім місці, в годині 2-гій пополудні. Обовязком кожного члена є прийти на збори, бо буде звіт контрольної комісії за 6 місяців. Напоминаємо довгуючих членів, щоб старалися заплатити довг, бо в противнім разі можуть бути суспендовані бо за вас платити ніхто не буде. Просимо старших і молодших, як також тих родичів, котрі мають діти, що ще не є в У. Н. Союзі, прийти на ті збори і вписати їх, бо будемо принимати без оплати вступного. — Михайло Коваль, предс.; Ілько Фаль, кас.; Іван Адамів, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що півpічні збори відбудуться 10г липня, в годині 2-гій пополудні, в Лберти Галі. Обовязком кожного члена є прийти на збори, бо буде звіт контрольної комісії, сеаретаря і касієра. — Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 330, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічн збори вадбудуться в неділю, 11 липня, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів прийти на ці зборо і вислухати справоздання. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглі вкладки. — М. Русин, предс.; А. Алесійчик, кас.; Н. Паламар, секр.

ФІЛЯФЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Мор, від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 10. липня, в домі Української Громади, на 3-тій і Бравн, в годині 8-мій ввечір. Декотрі члени не звертають уваги на упімнення про залеглі довги, а ми мусимо поступати згідно зо статутом У. Н. Союзу і Тов. Мир. Ми мусимо все на час всьо виплачувати, тому до 5-го кожного місяця всі вкладко мають бути зібрані. — Гр. Ґонта, предс.; Н. Бурак, кас.; Туркот, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і членниць, що півpічні збори відбудуться в суботу, 10. лопня, в годині 7:30 точно. Проснмо членів прийти на збори в означений час, бо буде справоздання касове контр. комісії, звіт делеґата з конвенції У. Н. Союзу і багато інших справ, котрі мають рішатися на півpічних зборах усіми членами. — Іван Глива, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім, Івана Франка, від. 253, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічні збори відбудуться 10-го липня, в годин і7-мій ввечір, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде звіт контрольорів за 6 місяців і інші важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівняти свої залеглости, бо місцева каса не буде за них більше платити, а довгуючі будуть суспендовані. Неприявний член підлягає карі згідно зо статутом. — Д. Харко, предс.; П. Павлів, кас.; М. Кульбанський, секр.

ГОЛИЙОК, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 52, повідомляє своїх членів, що згідно з ухвалою річних зборів півpічні збори мали відбутися 4. липня. Тому, що це велике американське свято, збори відложено на 11. липня, на 1-шу годину пополудні. Збори відбудуться в литовській гали, 330 Пара ул. Просимо всіх довгуючих і недовгуючих членів бути на цох зборах, бо делеґат дасть звіт з конвенції У. Н. Союзу. — Стефан Клемик, голова; Ілля Процишин, скарбник; І. Вавришин і Д. Хрупалик, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. Є дуже важні справи, тому обовязком кожного члена і членниці є пройти на збори. Неприявний член заплатить кару згідно з ухвалою. Довгуючі члени зволять прийти і вирівняти свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє місцеві і позамісцеві члени, що півpічн збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 2-гій пополудні, у своїм домі. Повинністю кожного члена є бути приявним на цих зборах в означеної час, бо є важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоб заплатили свої залеглости цього місяця, бо інакше будуть суспендовані. — Гр. Мулик, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляємо членів Бр. Сош. св. Духа, від. 237, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 11. липня, точно в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі. — Григорій Стеців, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічн збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 3-тій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів прийти ца ці збори, бо маємо важні справи до полагодження і буде звіт уряду і контр. комісії з півpічного діловодства. Просимо довгуючих членів вирівняти свою залеглість по зможности, бо в противнім разі будуть суспендовані, тож щоб не було нарікань. — Іван Ваверчак ,предс.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічні збори відбудуться в понеділок, 12. липня, в годині 6:30 ввечір, в гали парохіяльній. Обовязком кожного члена і членниці є прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Буде справоздання за 6 місяців. В нашій місцевости ще є багато дітей, що неналежать до У. Н. Союзу, то повинні бути вписані до своєї організації і дорослі, що тиняються по чужих, повинні приступити до У. Н. Союзу. — І. Березяк, предс.; О. Патер, кас.; М. Куба, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Повідомляємо членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 176, що півpічні збори відбудуться 12. липня, точно в годині 7-мій ввечір. Обовязком всіх членів є явитися на ці збори, бо буде справоздання контролі за 6 місяців, а члени, котрі не належать до Тов., також мають явитися на зборах і поплатоти місячні вкладки до У. Н. Союзу, бо каса товариства не буде посилати вкладок до У. Н. Союзу за членів, котрі не належать до Товариства. — Йосиф Скочипець, предс.; Петро Бабяк, секр.-кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічні збори відбудуться в суботу, 10. липня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі,, 217-219 Іст 6-та вул.. На цих зборах звіт контр. комісії з діяльности за 6 місяців. Напоминаємо довгуючох членів, щоб вирівняли свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспнедовані. Також просимо членів старатися приєднати нових членів. — Й. Забавчук, предс.; С. Слива, кас.; М. Линтей, рек. секр.; Е. Парницький, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні і півpічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, зараз по Сл. Божій, в парохіяльній школі при Вест 7-мій ул. Обовязком кожного члена є прийти на ці збори, бо буде справоздання контр. комісії за перших 6 місяців, як також комітету з пікніку і делеґата з конвенції. На тих зборах будемо принимати нових членів до відділу і до У. Н. Союзу, як старших так і молодших. — І. Третяк, предс.; І. Жолопчук, кас.; Н. Страп, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що півpічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в 12-тій годині в полудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів обовязково прийти на збори. Буде звіт контрольної комісії за минулих 6 місяців та багато інших важних справ до вирішення. Напоминаємо довгуючих членів, щоб старались сплачувати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Барабаш, предс.; Д. Кузьма, кас.; Т. Шпікула, секр.

СИРАКЮЗ, Н Й.. Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 39, повідомляє всіх своїх членів, що півpічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, зараз по Сл. Божій. На ці збори всі члени повинні прийти, бо буде півpічне справоздання і деякі інші справи до порішення. Члени, котрі мають діти хай впишуть ї хдо У. Н. Союзу, бо за 25 ц. місячної вкладки, на 500 долярів обезпечення, ніде не дістанете. Члени, скажіть своїм знайомим, хай впишуться до нашого Союзу, бо Союз має 7 родів обезпечення для старших і молоді таких добрих, як і у чужих. — Секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що півpічн збори відбудуться в суботу, 10. липня, в годині 8:15 ввечір, в салі укр. прав. громади, 334 Іст 14 вул. Всі члени обовязково мають бути приявні на тих зборах, бо є важні справи до полагодження. Також буде зданий звіт з фестину. — М. Близнак, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. липня, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо буде вибір касієра, котрий зрезиґнував, а на його місце треба вибрати іншого. Просимо членів, котр. ще не замовили собі Пропамятної Книги, нехай зголосяться до секретаря, поки іще не запізно. — М. Пик, предс.; А. Турчин, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Діви Марії, від. 145, повідомляє своїх членів, що півpічні збори відбудуться в неділю, 11. липня, в годині 3:30 пополудні, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження.

ФРЕНКФОРД, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 10. липня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 2171 Секеліпс ул. Просимо членів прийти на збори, бо є справи до полагодження. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівняли свої залеглосто. Просимо батьків уписувати свої діти і старших до У. Н. Союзу. Наша молодь повинна належати до своєї організації, а не до чужих. — М. Шанайда, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ. (57)

Хлюпіт, викликаний людьми, що з перевереного човна поскакали у воду, розбудив сонних аліґаторів. Зорієнтувавшися, в котрому місці той хлюпіт повстав, вони поотвирали пащеки, і наперед помалу, а далі з цілої сили почали плисти в напрямі Тарзана і його товариства. Їх очі блистіли жаждою корму і здавалося, що цей корм вони напевно дістануть.

Бистрим зором Тарзан оглянувся довкруги, щоб побачити, в котрому місці небезпека найбільша. Джордж з цілої сили талапав своїми руками і старався добитись до берега. За ним поспішала Юля Дейл, яка не була лиха пливачка. Але зі всіх сторін за ними гналася череда аліґаторів, Один зних підпливав уже дуже близько до дівчини і здавалося,. що зараз її схопить зубами.

Тарзан подався дівчині на поміч. Поправді сказати, він сам також знаходився у великій небезпеці, бо два аліґатори подалися до нього. Але він не звертав на них уваги. З цілої сили греб своїми могутніми руками на поміч дівчині, так, що аліґатори не могли його здогонити. В першій мірі він хотів перегородити шлях тому, що гнався за дівчиною.

Джордж далі талапався по воді, що аж довкруги піднималась піна. Всеж таки він виявив свого роду відвагу і притомність ума, бо, обертаючись до Тарзана, закричав: „Не звертай уваги на мене! Мені нічого не станеться, бо я маю заячу лапку! Рятуй Юлю!" Тарзанові вдалося перегородити аліґаторові дорогу. Звірюка, побачивши Тарзана, кинулася на нього.